

СЕКЦІЯ 2

ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІЙ ПІСЛЯ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ ТА УКРАЇНСЬКИЙ ПУБЛІЧНИЙ СЕКТОР

ЕКОЛОГІЧНІ РЕФОРМИ ЯК ОСНОВА ЗЕЛЕНОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Васильєва С. Д.

Національний авіаційний університет, Київ (Україна)

e-mail: sofiavasylieva2005@gmail.com

Відновлення України після війни повинно базуватися на принципах сталого розвитку, зокрема з урахуванням зелених підходів, що є необхідними для її інтеграції до Європейського Союзу. Питання екологічної політики та кліматичних реформ займають центральне місце у політичному порядку денному ЄС, і для України це означає необхідність швидкої та ефективної імплементації європейського законодавства (*acquis* ЄС) у сфері довкілля та клімату. Це не лише вимога для вступу до ЄС, але й основа для майбутнього розвитку країни.

Європейська комісія рекомендує Україні інтегрувати питання екології та клімату в усі аспекти національної стратегії відновлення, що передбачає пріоритетну увагу до екологічних стандартів у ключових секторах економіки. Зелена відбудова дасть змогу створення нових робочих місць, особливо у зелених секторах, що сприятиме поверненню українців додому та забезпеченню їх гідною працею. Це важливо, адже під час відбудови ми маємо зосередитися на довгострокових економічних вигодах, а не на короткостроковій ресурсно-експортній моделі.

Наразі в Україні існує необхідність суттєвих змін в екологічному управлінні. Зміни повинні торкнутися не лише впровадження екологічних норм, але й самої концепції відбудови України. Проект Закону України «Про засади відновлення України», розроблений урядом, потребує суттєвих доопрацювань для включення екологічного складника. На жаль, у поточній редакції відсутній комплексний підхід до інтеграції вимог сталого розвитку, що є суттєвою прогалиною, особливо в контексті адаптації до кліматичних змін.

Зелена відбудова України має передбачати нові амбітні екологічні стандарти, які будуть інтегровані у всі галузі господарської діяльності. Основна увага повинна бути спрямована на відновлення та збереження природних ресурсів, як-от водні об'єкти, ліси і території природно-заповідного фонду. Це включає не лише відновлення зруйнованих екосистем, але й їх подальше збереження згідно з Європейським зеленим курсом. Також важливим є питання відновлення сільськогосподарських територій на основі стратегій сталого розвитку, зокрема у межах концепції «Від ферми до виделки».

Інвестиції у відбудову мають бути спрямовані на розвиток економіки з високою доданою вартістю та перехід до циклічної, безвідходної моделі економіки.

Важливим складником цього процесу є інноваційні підходи, що забезпечать не лише відновлення інфраструктури, а і її модернізацію, включно з декарбонізацією та підвищенням енергоефективності.

Успіх зеленого відновлення залежить від наскрізного дотримання екологічних стандартів у всіх сферах життя. Принцип «відбудувати зеленіше, ніж було» має стати основою української стратегії. Це включає обов'язкове врахування питань декарбонізації, збереження біорізноманіття та адаптації до зміни клімату. До того ж інтеграція принципів Нового європейського Баугаузу – сталість, естетика, спільнотворення – сприятиме не лише екологічній, але й соціально-економічній відбудові [1, с. 30].

Не менш важливим є забезпечення прозорості та підзвітності у процесах прийняття рішень. Уряд повинен забезпечити ефективну участь громадськості на всіх етапах відбудови, а також забезпечити доступ до інформації про стан виконання екологічних і кліматичних зобов'язань.

Відповідно включення екологічних та кліматичних індикаторів до Плану України і моніторингу його виконання має стати невід'ємною частиною процесу. Це допоможе гарантувати фінансування проєктів зеленого спрямування та контроль за впровадженням реформ. Стратегічною метою є декарбонізація, досягнення кліматичної нейтральності та підвищення енергоефективності у всіх секторах.

Для наочності можна розглянути вплив екологічних реформ у табл. 1, що показує основні принципи зеленого відновлення.

Таблиця 1. Принципи зеленого відновлення України

Принципи	Суть
Сталий розвиток	Взаємоузгодження екологічних, економічних та соціальних аспектів розвитку
Декарбонізація	Зменшення викидів парникових газів
Енергоефективність	Оптимізація використання енергії для підвищення продуктивності
Біорізноманіття та збереження ресурсів	Збереження природних екосистем та відновлення природних ресурсів
Європейська інтеграція	Адаптація українського законодавства до acquis ЄС та виконання євроінтеграційних зобов'язань

Джерело: розробка автора

Отже, зелена відбудова є стратегічним пріоритетом України на шляху до сталого розвитку та євроінтеграції. Успішне впровадження екологічних реформ не тільки дасть змогу вирішити нагальні питання відбудови, але й сприятиме побудові екологічно сталого та економічно сильного суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ПОСИЛАНЬ

1. «Зелене» повоєнне відновлення України: візія та моделі. Аналітична записка. Київ: ГО «Ресурсно-аналітичний центр «Суспільство і довкілля», 2022. 32 с.
2. Відновлення України: офіційний сайт. URL: <https://recovery.gov.ua>
3. Україна та Європейський зелений курс: кварталний огляд. № 3 (липень–вересень 2022 р.). URL: <https://dixigroup.org/analytic/ukra%D1%97na-ta>